

DOGFENNAU SY'N MYND GYDA'R BIL
Caiff Nodiadau Esboniadol a Memorandwm Esboniadol eu hargraffu ar wahân.

Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

[FEL YI PASIWYD]

CYNNWYS

Darparu cyllid ar gyfer gofal plant

1 Cyllido gofal plant ar gyfer plant rhieni sy'n gweithio

Pŵer i wneud rheoliadau mewn cysylltiad â chyllido gofal plant

2 Pŵer i wneud darpariaeth ynghylch gweinyddu etc. cyllid

Darpariaeth ar gyfer datgelu gwybodaeth

3 Gofyniad i rieni etc. ddarparu gwybodaeth

4 Darparu gwybodaeth gan drydydd partion

5 Datgelu ymlaen wybodaeth sydd wedi ei datgelu yn rhinwedd adran 3 neu 4

Darpariaeth ar gyfer adolygiadau ac apelau

6 Adolygu penderfyniadau ac apelau i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf

Darpariaeth ar gyfer swyddogaethau i'w harfer gan awdurdodau lleol

7 Pŵer i roi swyddogaethau i awdurdodau lleol

Dyletswydd i adrodd ar effaith y Ddeddf

8 Dyletswydd i lunio a chyhoeddi adroddiad ar effaith y Ddeddf hon

Cyffredinol

9 Diwygiad canlyniadol i Ddeddf y Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005

10 Ystyr "awdurdod lleol"

11 Pŵer i newid swm y gosb ariannol ar gyfer darparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol

12 Darpariaeth atodol ynghylch rheoliadau o dan y Ddeddf hon

13 Dod i rym

14 Enw byr

Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

[FEL YI PASIWYD]

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud darpariaeth ar gyfer cyllido gofal plant gan Weinidogion Cymru ar gyfer plant rhieni sy'n gweithio; ac at ddibenion cysylltiedig.

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

Darparu cyllid ar gyfer gofal plant

1 Cyllido gofal plant ar gyfer plant rhieni sy'n gweithio

- Rhaid i Weinidogion Cymru ddarparu cyllid mewn cysylltiad â darparu gofal plant ar gyfer plant cymhwysol rhieni sy'n gweithio.
- Rhaid i reoliadau bennu faint o ofal plant sydd i'w sicrhau yn rhinwedd y cyllid a ddarperir o dan is-adran (1).
- Mae plentyn cymhwysol rhieni sy'n gweithio yn blentyn o dan yr oedran ysgol gorfodol—
 - sydd yng Nghymru;
 - sydd o oedran (neu o fewn ystod oedran) a bennir mewn rheoliadau;
 - sy'n bodloni unrhyw amodau eraill a bennir mewn rheoliadau;
 - y mae datganiad wedi cael ei wneud mewn cysylltiad ag ef, yn unol â rheoliadau, i'r perwyl bod gofynion paragraffau (a), (b) ac (c) wedi eu bodloni neu'n parhau i gael eu bodloni.
- Caiff amodau a bennir o dan is-adran (3)(c) mewn cysylltiad â phlentyn ymwneud (ymhlith pethau eraill) ag addysg gynradd (o fewn yr ystyr a roddir i "primary education" yn adran 2(1)(a) o Ddeddf Addysg 1996) a geir gan y plentyn neu a roddir ar gael iddo.
- Caiff amodau a bennir o dan is-adran (3)(c) mewn cysylltiad â phlentyn hefyd ymwneud â rhiant i'r plentyn, neu bartner i riant i'r plentyn, gan gynnwys (ymhlith pethau eraill) â gwaith am dâl a wneir gan riant neu bartner.
- Caiff darpariaeth a wneir o dan is-adran (3)(d) mewn cysylltiad â datganiad gynnwys (ymhlith pethau eraill) ddarpariaeth ynghylch pryd y mae datganiad i'w wneud, hyd datganiad, ac amodau sydd i'w bodloni gan berson sy'n gwneud datganiad.
- Caiff rheoliadau wneud darpariaeth, at ddibenion yr adran hon, ynghylch—
 - amgylchiadau pan fo, neu pan na fo, plentyn i'w ystyried fel pe bai yng Nghymru;
 - amgylchiadau pan fo, neu pan na fo, person i'w ystyried yn bartner i berson arall;
 - amgylchiadau pan fo, neu pan na fo, person i'w drin fel pe bai'n gwneud gwaith am dâl.
- At ddibenion yr adran hon, mae "rhiant", mewn perthynas â phlentyn, yn cynnwys—

- (a) unrhyw unigolyn a chanddo gyfrifoldeb rhiant (o fewn yr ystyr a roddir i “parental responsibility” yn Neddf Plant 1989 (p. 41)) dros y plentyn;
 - (b) unrhyw unigolyn a chanddo ofal am y plentyn.
- (9) Mae cyfeiriadau yn yr adran hon at reoliadau yn gyfeiriadau at reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.

Pŵer i wneud rheoliadau mewn cysylltiad â chyllido gofal plant

2 Pŵer i wneud darpariaeth ynghylch gweinyddu etc. cyllid

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth drwy reoliadau ynghylch gweinyddu a gweithredu unrhyw drefniadau a wneir gan Weinidogion Cymru at ddibenion adran 1.
- (2) Mae’r ddarpariaeth y caniateir iddi gael ei gwneud drwy’r rheoliadau yn cynnwys (ymhlith pethau eraill) ddarpariaeth o fewn adrannau 3 i 7.
- (3) Mae cyfeiriadau yn yr adrannau hynny at “y rheoliadau” yn gyfeiriadau at reoliadau o dan yr adran hon.

Darpariaeth ar gyfer datgelu gwybodaeth

3 Gofyniad i rieni etc. ddarparu gwybodaeth

- (1) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth sy’n ei gwneud yn ofynnol i berson ddarparu dogfennau neu wybodaeth a bennir yn y rheoliadau, neu sydd o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau, i Weinidogion Cymru neu i berson sy’n darparu gwasanaethau i Weinidogion Cymru.
- (2) Ond ni chaniateir i ofyniad gael ei osod ar berson yn rhinwedd yr adran hon oni bai bod y person wedi gwneud, neu ei fod yn gwneud, ddatganiad o dan adran 1(3)(d).
- (3) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth i gosb gael ei gosod ar berson sy’n darparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol mewn cysylltiad â gofyniad a osodir yn rhinwedd yr adran hon.
- (4) Yn is-adran (3) ystyr “anwir neu gamarweiniol” yw anwir neu gamarweiniol mewn manylyn perthnasol.
- (5) Ond nid yw person yn agored i gosb yn rhinwedd yr adran hon mewn cysylltiad ag unrhyw beth os yw’r person wedi ei euogfarnu o drosedd mewn perthynas ag ef.
- (6) Uchafswm unrhyw gosb y caniateir iddi gael ei phennu neu ei phenderfynu yn unol â’r rheoliadau yn rhinwedd is-adran (3) yw £3,000.

4 Darparu gwybodaeth gan drydydd partïon

- (1) Caiff y rheoliadau ganiatáu i Gomisiynwyr Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi, neu berson sy’n darparu gwasanaethau i’r Comisiynwyr, ddarparu gwybodaeth gymhwysol i Weinidogion Cymru neu i berson sy’n darparu gwasanaethau i Weinidogion Cymru.
- (2) Caiff y rheoliadau hefyd ganiatáu i adran o’r llywodraeth neu i un o Weinidogion y Goron, neu i berson sy’n darparu gwasanaethau i adran o’r llywodraeth neu i un o Weinidogion y Goron, ddarparu gwybodaeth gymhwysol i Weinidogion Cymru neu i berson sy’n darparu gwasanaethau i Weinidogion Cymru.

- (3) Caiff y rheoliadau ganiatáu neu ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol, neu i berson sy'n darparu gwasanaethau i awdurdod lleol, ddarparu gwybodaeth gymhwysol i Weinidogion Cymru, neu i berson sy'n darparu gwasanaethau i Weinidogion Cymru.
- (4) Ystyr "gwybodaeth gymhwysol" yw gwybodaeth a bennir yn y rheoliadau neu sydd o ddisgrifiad a bennir yn y rheoliadau; ond ni chaiff gwybodaeth na disgrifiad o wybodaeth gael ei phennu neu ei bennu felly ond os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny at ddibenion penderfyniadau o ran cymhwystra i gael cyllid o dan adran 1.
- (5) Ni chaniateir gwneud darpariaeth yn y rheoliadau ar gyfer datgelu gwybodaeth a gedwir gan –
 - (a) Comisiynwyr Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi;
 - (b) un o Weinidogion y Goron;
 - (c) adran o'r llywodraeth;
 - (d) person sy'n darparu gwasanaethau i berson a grybwyllir ym mharagraff (a), (b), neu (c),
 ond os yw'r Gweinidog priodol wedi cydsynio â'r ddarpariaeth.
- (6) Y Gweinidog priodol yw –
 - (a) mewn perthynas â Chomisiynwyr Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi, y Trysorlys;
 - (b) mewn perthynas ag un o Weinidogion y Goron neu adran o'r llywodraeth, yr Ysgrifennydd Gwladol.

5 Datgelu ymlaen wybodaeth sydd wedi ei datgelu yn rhinwedd adran 3 neu 4

- (1) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer datgelu ymlaen wybodaeth sydd wedi cael ei datgelu yn rhinwedd adran 3 neu 4.
- (2) Ond mae is-adran (3) yn gymwys yn achos gwybodaeth sydd wedi ei datgelu yn unol â darpariaeth y mae'r Gweinidog priodol wedi cydsynio â hi o dan adran 4(5).
- (3) Ni chaiff y rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer datgelu ymlaen yr wybodaeth ond os yw'r Gweinidog priodol (o fewn ystyr adran 4) wedi cydsynio â'r ddarpariaeth ar gyfer datgelu ymlaen.
- (4) Caiff y rheoliadau gynnwys darpariaeth sy'n creu troseddau mewn cysylltiad â datgelu ymlaen wybodaeth sy'n ymwneud â pherson penodol.
- (5) Os yw'r rheoliadau yn creu trosedd mewn perthynas â datgelu ymlaen wybodaeth, ni chaiff darpariaeth a wneir ar gyfer unrhyw gosb o garchar ar euogfarn ar ddiad bennu cyfnod o garchar sy'n hwy na dwy flynedd (pa un a yw'n dod gyda dirwy ai peidio).

Darpariaeth ar gyfer adolygiadau ac apelau

6 Adolygu penderfyniadau ac apelau i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf

- (1) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer adolygiadau o benderfyniadau o ran cymhwystra i gael cyllid o dan adran 1, neu ar gyfer apelau i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn y penderfyniadau hynny.

- (2) Pan fo darpariaeth wedi ei gwneud yn rhinwedd adran 3 ar gyfer gosod cosbau ariannol, rhaid i'r rheoliadau gynnwys darpariaeth sy'n galluogi person y mae cosb ariannol wedi ei gosod arno –

- (a) i'w gwneud yn ofynnol adolygu gosod y gosb neu ei swm;
- (b) i apelio i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn gosod y gosb neu ei swm.

Darpariaeth ar gyfer swyddogaethau i'w harfer gan awdurdodau lleol

7 Pŵer i roi swyddogaethau i awdurdodau lleol

- (1) Caiff y rheoliadau roi pwerau i awdurdod lleol neu osod rhwymedigaethau arno mewn cysylltiad â chyllido o dan adran 1.
- (2) Caiff y rheoliadau ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol, wrth arfer pŵer neu wrth gydymffurfio â rhwymedigaeth, roi sylw i unrhyw ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru o dan y rheoliadau.

Dyletswydd i adrodd ar effaith y Ddeddf

8 Dyletswydd i lunio a chyhoeddi adroddiad ar effaith y Ddeddf hon

- (1) Cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl diwedd y cyfnod o bum mlynedd, rhaid i Weinidogion Cymru lunio a chyhoeddi adroddiad ar effaith y Ddeddf hon, ac ar weithredu unrhyw drefniadau a wneir at ddibenion adran 1.
- (2) Y cyfnod o bum mlynedd, at ddibenion yr adran hon, yw'r cyfnod o bum mlynedd sy'n dechrau â'r diwrnod y daw adran 1 i rym.

Cyffredinol

9 Diwygiad canlyniadol i Ddeddf y Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005

Yn adran 18 o Ddeddf y Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005 (p. 11) (dyletswydd cyfrinachedd), yn is-adran (2), ar ôl paragraff (i) mewnoser –

“(ia) which is made to the Welsh Ministers, or to a person providing services to the Welsh Ministers, by virtue of regulations made under the Childcare Funding (Wales) Act 2018,”.

10 Ystyr “awdurdod lleol”

Yn y Ddeddf hon, ystyr “awdurdod lleol” yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru.

11 Pŵer i newid swm y gosb ariannol ar gyfer darparu gwybodaeth anwir neu gamarweiniol

Caiff rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan yr adran hon roi swm gwahanol yn lle'r swm sydd wedi ei bennu am y tro yn adran 3(6).

12 Darpariaeth atodol ynghylch rheoliadau o dan y Ddeddf hon

- (1) Mae unrhyw bŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon yn arferadwy drwy offeryn statudol, ac yn cynnwys pŵer i –

- (a) rhoi disgrisiwn i unrhyw berson,
 - (b) gwneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol neu ar gyfer ardaloedd gwahanol, ac
 - (c) gwneud darpariaeth ganlyniadol, gysylltiedig, atodol, ddarfodol, drosiannol neu arbed.
- (2) Ni chaniateir gwneud offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan y Ddeddf hon oni bai bod drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru a'i gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad.

13 Dod i rym

- (1) Daw'r adran hon ac adran 14 i rym ar y diwrnod ar ôl y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol.
- (2) Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru mewn gorchymyn a wneir drwy offeryn statudol.
- (3) Caiff gorchymyn o dan is-adran (2)–
 - (a) pennu diwrnodau gwahanol at ddibenion gwahanol neu ar gyfer ardaloedd gwahanol;
 - (b) gwneud darpariaeth ddarfodol, drosiannol neu arbed mewn cysylltiad â dwyn darpariaeth yn y Ddeddf hon i rym.

14 Enw byr

Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Cyllido Gofal Plant (Cymru) 2018.